

Gamlebyen Rotaryklubb

Referat 17.09.25

SYKEHUSET SOM BLE SKOLE

Tilstede: 17 medlemmer

Jubilanter: Tove Nygren

Vinner av vinlotteriet: Knut Thomas Hareide-Larsen

Denne kvelden hadde vi besøk av overlege **Jan Henrik Lund**. Han har utgitt boken «Sykehus i Østfold i 225 år». Hos oss tok han for seg temaet «**Sykehuset som ble til skole**», og vi fikk en reise gjennom sykehusbyggenes historie i Fredrikstad.

Midt på 1700-tallet spredte det seg en lidelse i befolkningen som ikke var tidligere kjent. De ga det navnet «Radesyke» etter dialektordet «rade» som betyr blant annet «stygg»! Som et resultat av denne særnorske sykdommen, fikk landet sitt offentlige helsevesen og 16 sykehus ble bygget mellom 1760 og 1800.

1795

I 1795 fikk Fredrikstad sitt «radesykehus» - Smaalenenes Amtssykehus, bedre kjent i dag som «de grønne barakker» eller IK. Sykehuset hadde den gang en kapasitet på 10 pasienter, men ble bygget ut i flere etapper og var i drift helt frem til 1975, da som avdeling I og K. (Sentralsykehuset på Cicignon hadde avdelingene fra A til H)

Gamle Fredrikstad hadde en tid tre sykehus. I tillegg til det ovenfor nevnte Amtssykehuset hadde Gamlebyen sitt eget sykehus og de militære hadde garnisonssykehuset. Senere ble det også etablert et epidemisenter på Fjeldberg.

Etter bybrannen i 1858, bygde kommunen opp rådhus, fengsel, skole og sykehus i Voldgaten. Sykehuset overtok etter hvert skolens arealer og ble flere ganger utvidet. I 1911 kunne sykehuset ta imot 37 pasienter, men med en ny ombygging økte kapasiteten til 70 pasienter.

1864

1956

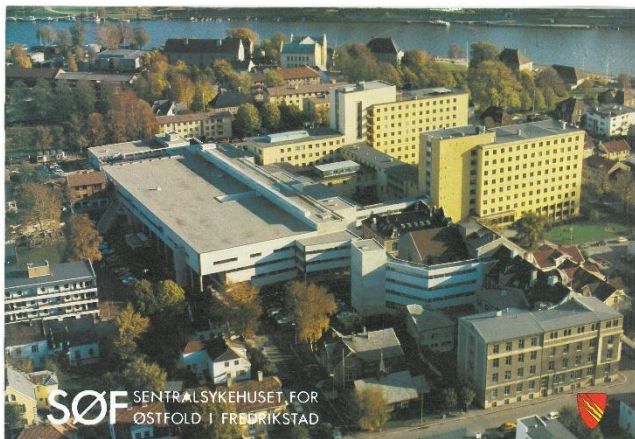
Bygningen ble fraflyttet i 1956, da for lengst utdatert som sykehus, og flyttingen over elven til Sentralsykehuset var til stor glede for pasienter og ansatte. Pasientene ble trillet gjennom Gamlebyen, inn på fergen, før de kunne trilles på plass i nytt sykehusbygg.

Tomten til Villa Hvidehus/Julehaven på Cicignon hadde blitt kjøpt i 1946 av en forening foretaksomme kvinner til formål å huse byens nye sykehus. Etter mye hestehandel med fylket ble

arbeidene startet i 1951, og i 1956 sto A-blokka (nærmest fergestedet) ferdig - et «sykehus for evig tid». Den forestillingen skulle ikke bli gammel, og behovene for mer plass presset seg på i takt med den medisinske utviklingen.

B-blokka, som i hovedsak skulle romme psykiatriske sengeposter, poliklinikk og en sosialmedisinsk avdeling, ble bygget og sto ferdig i 1970.

Det var utover 1970 årene en rivende medisinsk og teknisk utvikling, og behovet for mer moderne lokaler presset seg fram nok en gang. Allerede i 1973 ble det utarbeidet et planutkast, men det skulle gå 6 år før vedtak ble fattet i fylkestinget. Et av forslagene som var fremmet, var å flytte hele sykehuset til en ny beliggenhet på Rolvsøy, noe som ble blankt avvist av Fredrikstad kommune. Kommunen kunne ikke akseptere et stort tap av arbeidsplasser til Rolvsøy kommune.

SØF med ferdig Serviceblokk

I tillegg huset bygget blant annet post, bank, apotek og bibliotek. Bruk av farger og kunst var fremtredende på alle vegger, av kunstnere som Per Kleiva, Terje Roalkvam og Herman Hebler.

I 1983 sto Serviceblokken ferdig, 17.000 m² bygg uten en eneste sengepost, men med moderne lokaler for operasjon, intensiv, radiologi, patologi, sentrallaboratorium, kjøkken, sentrallager og sterilsentral.

Eksempel på fargebruk i Serviceblokka

«Soria Moria i det fjerne» - Kalnes

Jan Henrik Lund avsluttet foredraget med å vise bilder på hvordan man har tatt Serviceblokken i bruk til dagens videregående skole.

Referat: Terje Mathisen

Layout: Bernt Børresen

Serviceblokka som videregående skole – inntil videre